

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra Satirer, 1720-42

Citation: Falster, Christian: "Satirer, 1720-42", i Falster, Christian: *Satirer, 1720-42*, udg. af Aage Schiøttz-Christensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1982, s. 25. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster05-shoot-idm140600520485456/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Satirer, 1720-42

ket være sprunget en gnist over fra Juvenalcitatet til Tøger Reenberg's *Verdens Daareliste* (1699). En dåreliste er jo et galleri af *furor* i variationer. Dem kan du skildre, idet du som udefra kommende tilskuer bevæger dig fra nummer til nummer som på en udstilling – for øvrigt et kompositionsprincip, der er med til at skille denne satire ud fra de andre.

Så kunne han gå i gang med sin første danske satire og befolke sit »Doll-Huus« med lemmer, hvis galskab rettelig må kaldes karakterbrist. De er ikke et anliggende for lægen, men for moralisten, som også er til stede overalt.

10.

Som satirerne blev offentliggjort, er »Verden som et Doll-Huus« ikke den første, men den sjette i rækken. Alligevel viser en nærmere betragtning, at den placering er så langt fra at udelukke den som gennembrudsværk, at den tværtimod gør antagelsen endnu sandsynligere.

Men først må det hele corpus af satirer afgrænses. Da Falster udgav alle sine satirer anonymt, har der fra hans tid til vor eksisteret et autenti-problem: hvilke satirer er ægte og hvilke ikke? »Det har haft sine Vanskeligheder at fastslå Omfanget af F.s danske Forfatterskab«, siger J. Paludan i *Bricka*. Var det det rigtige valg, Christian Thaarup traf, da han i 1840 for »Samfundet til den danske Litteraturs Fremme« besørgede den første samlede udgave af satirerne?

Tilføjelsen af satirer, som ingen af Falsters samtidige har fundet på at nævne som hans, er først begyndt

i det 19. århundrede og da foretaget ikke alene vilkårligt, men også undertiden med en påfaldende ufølsomhed over for Falsters væsen som digter, så man har tillagt ham makværk, der skæmmer hans navn. Men selv om det var mesterværker, har man heller ikke blot af den grund ret til at anse dem for Falsters: for det ene som det andet må autenticitet kunne dokumenteres. For øvrigt er der i intet af de problematiske tilfælde tale om mesterværker, selv om noget rigtig nok er bedre end andet.

Den afgørelse, som ligger til grund for nærværende nye udgave, er truffet på grundlag af de undersøgelser, udgiveren har gjort rede for med artiklen: »Er de satirer, der tillægges Falster, alle autentiske?« i *Danske Studier*, 1980, hvortil der må henvises én gang for alle.

I henhold til den samt til Kjeld Elkjær: »Aarhus-Tids-Fordriv«, 1978, kan der ikke anføres noget bevis, ræsonnement eller anden form for argumentation for medtagelsen af følgende fire, skønt Thaarup har de tre i sin bibliografi og alle fire er anført som Falsterværker i Ehrencron-Müllers Forfatterlexicon (III, 1926):

- a. Aarhus-Tids-Fordriv over Nickels Avanture, 1721.
- b. Det daarlige Giftermaal, 1722.
- c. Gierigheds Afmaling, 1722.
- d. Nyttig og absolut nødvendig Betænkning om Frieri og Giftermaal, 1731.

De satirer, som med sikkerhed kan tillægges Falster, og som nu genudgives sammen med Juvenaloversættelsen fra 1731, er følgende: